

شرائط اشتراك :
سنه لکي ۳۵۰ آلتی آیلنی
۲۵ غرودشدر

مما لك امشييه ايجونه :
سنه لکي ۱۰، آلتی آیلنی ۶ فراق. اعلان ايجون
اداره مأموری محمدذهنی بکه مراجعت ایدیلیر .

جریده نك انفس کاغده باصیلان ومقوده قوطیلرله
کونده ریلان نسخهلری سنه لك ابونه سی الشمس
غروشدر .

۹ خیزران ۳۲۷

شمدیك هرچنقه ندر اولونور

صاحب امتیازی :
شهیندر زاده غلبه لی
امیر مہمعی

اداره و تحریر محل :
جفال اوغلی جاده سنده دارثہ مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتھلی در .
نسخه سی هر پرده ۳۰ پاره در . لیکن اوزه درندن
بر آی کچمش نسخه لرایی ودها اسکیلری اوچ
غروشدر .

۲۵ جاذی الاخر ۳۲۹

مکاتب عالیہ خارجیہ اعزہ امری طلبہ امتحان و بوطلب، حکومتیہ تہذیب اولونش ایدی .

استخبارات مزہ نظر اطرابلس غرب شبانی، تونسیہ کی «فرانسز مہاجر لری اولادینک تحصیلہ مخصوص زراعت مکتبہ» کونہ دریلہ جکلمش . بوخربک نہ دریلہ چہلرہ موثوق اولادینک بیلہ میورز ، لکن بویہ برقرار ویرلش ایسہ ، رقاچ جہتہ محقق اولان مخدورلرندن ناشی ، تأسف ایدہرز . تونسیہ کی زراعت مکتبی ، مکمل بر مکتب دکلدز . تونسیہ یرلشدیریلہ فرانسز مہاجر لری اولادینک تحصیلہ مخصوص اولوب تونسیلیر بومکتبہ قبول اولونمازلر .

فرانسہ وانکترہ کی مکمل مکتبہ مالک اولان مملکتلرہ طلبہ کوندرمہ مزہ هیچ بر دیہ جک یوقدر . بومکتبلر شہرہ ترقیہ بزدن اول کیردیکی ایچون عشق معرقلہ اولنرہ اقتدار مناصلامقدوح اولاماز . لکن حالارسا برولایتز دیمک اولان تونسیہ قارشیدہ عین افتقاری کویستہ دررسک وباخصوص بوافقاری تونسیہ قومشو اولان طرابلس غرب اولادینک اوریہ کوندرمک صوزیلہ یابازسہق ، هیچدہ موافق بزایش یامیش صایلمایز .

فرانسہ «مونہلی» زراعت مکتبہ عالیسی وارک بالخاصہ مستملکات زراعتی حقدہ کی مکملیت تدریساتیلہ بنامدز . معافیہ عین مکملیتی حازدیگر بر زراعت مکتبہ عالیسی وارک حکومتزک ، ازہر جہت امثالہ مرجع اولان بومکتبی نہ درخاطر ایتمدیکنہ متمجیز بومکتب ، باجیقادہ کائن «زہ بلوقس زراعت مکتبہ عالیسی» در .

بومکتب ، ترقیات مدنیہ نمونہ کویستہ دریلہ جک قدز مکمل ومعافیہ طلبہ ایچون غایتلہ اہوندر . بومکتبہ کیرہ جک طلبہ دن ، تدریس ، طعام ویتوت اجرتی اولارق آیدہ یوزفراقق آلیئر .

بوخصوصہ حکومتزک نظر دقتی جلب ایدر واسباب مسرودہ دن دولای طرابلس غرب طلبہ سنک ترجیحاً باجیقایہ اعزہ امری تمنی ایلہرز .

محمد الدیر عربی

وسلک تصوفی

صفات - اساء

- ۲ -

بشریت متفرہ ای چوق اوزمش اولان مسائل مغلقہ دن بری دہ «صفت» کیفیت در . برشیک اوصافی، ذاتنک عینی می در ؟ غیری می در ؟

نیچہ بویوک زکالر ، صورعدیدہ ایلہ صفاتک ، ذاتک غیری اولدینک ادعاوطن ایشلدر . ارسطویہ کورہ ذات باری، بحرک وناظم کائناتدر ، لکن کندیسی متحرک دکلدز ، اگر کندیسی دہ متحرک اولسہ ، اونی تحریک ایدن دیگر برحرک اولماسی وبالہایہ صوکی کلز برتسلسل اسباب لازم . بنابرین ذات باری محرکدر ، فقط متحرک دکلدز .

ارسطونک ذات باریہ عطف ایتدیکی دہ محرک صفتی «بحسب التحلیل برصفت حقیقیہ وفعالہ دکلدز . زیرا ذات باری نک کائناتی تحریک اجتماعی ، بزم

بویہ برشی یوق ، لکن اورادہ ، دنیانک هیچ بر نقطہ سنہ بولونمایان ظلم واعتساف وار .

جوجقلر ، قاراقوچولوسدن نہ قدر قورقورسہ روسیہدہ تورکاردن اویلہ قورقور .

ژاپونیسادن یدیکی طوقات ، ذاتا پکدہ صحیح اولمایان روس روحنی اویلہ بر موازنہ سزاسکہ سوق ایشلدرکہ آرتق کونک برنہ تورناردنہ طوقات ییہ جکنی عقیدہ شکلنہ قوماسنہ بادی اولمشدر .

روسیہ حکومتی ، عثمانی انقلابلندن بری ، کیتدیجہ تراید ایدن برشدلہ ، تہہ سندن اولان مسلمانلری تصدیق ایدیوردی .

روسیہ نک بوتون اوہامی ، تبعہ اسلامیسنک کنج تورکارلہ مناسبت پیدا ایتسی ایدی . ظلمک ، شدتک اک بویوک الماتو ، تورکستان روسی کبی ، نیچقاریلان انین واستمدادک کوش مدینہ قدر واصل اولامایہ جنی اوزاق یرلرہ تطبیقہ باشلاندی . هنوز نعمت معرفتی تقدیر ایلہ مکتبلر آجیہ چالیشان تورککر ، جانی معاملہ سی کوردی . صوکرا قریمک رشیدی لری قاپاندی . اسماعیل غصبرنسکی نک بیلارچہ دوام ایدن مساعی صبورانہ سی برکونہ محوایدیادی . صوکرا سینف قہر و تدمیر ، قفقاسیہ چوریلدی .

نہ قدر معارفور ، متفکر آدم وارسہ ، ہیسی توقیف اولوندی ، اولری تحری ایدیادی . نہایت اک مدہش ضربہ قازان ، اورنبورخ ، اوقا ایالتلرینہ اوروندی . غرتلر ، روسیہ حکومت مشروطہ سنک !! بو ایالتلر تورکارلرہ قارشی اتحاد ایتدیکی زبونکشانہ تجوزلری ، اعتسافلری یازدی .

افسوس کہ یازیلانلر ، مدہش اولقلہ برابر ، حقیقتک پک مادونی در . تحت توقیفہ آلتیق اوزرہ ایکن طالعک یاردیمیلہ اوقایہ ، اورادن بخارایہ ، اورادندہ قفقاسیہ وادہ سایہ قرار ایدن بر معلم ، بودقمہ استانبولہ کلشدر . بوقارداسمزک محض حقیقت اولان افادہ سندن آکلاشیلیورکہ روسیہ حکومتی :

اون بش ملیون تورکک اولادینک تدریس

ایدن نہ قدر معلم وارسہ ، بلا استثنایہیسی

وبالجلہ اماملری تحت توقیفہ آلمش اولوب جلہ سنی

سیبریایہ نفی ایتک فکرندہ در .

بوتون معلملرک تحت توقیفہ آلتیاسی اوزرینہ

برکونہ بیکارلہ مکتب قاپانمشدر . بر امر مخصوص

ایلہ عثمانی جریدہ لری چوقدن بری اک شدتلی سانسورہ

تابع طوتولیوردی ، بودقمہ سانسور تعمیم ایدلشدز .

بو وحشتلر . قرون وسطی نک مکروہ تعصبلری

ملعون ظلملری خاطرہ کتیربیور . باقی ندیبہم...

اللہ تعالیٰ علی القوم الظالمین .

زراعت نظارتک

نظر رفتہ

افریقای عثمانی معولاری ، طرابلس غرب طلبہ سندن مناسبتلرینک زراعت قلدینک تحصیل ایچون

مستلزم سو ، استعمالاتدن تجربیدی کی تماین ایدہ ییلر . بوقارنلق و تمانتسز بویہ صایق بالتجربہ مضرتی ثابت برایشی تکرارلامق قدر مہلک وخطا آلوددر . باندیرول اصولی توتون زراعتک بالفرض سائق ترقی و توسعی اولمہ سبیلہ بالفعل ثابتدر کہ رژی قدرہ زراعتک مانع ترقی و توسعی وزراعتک باعث ضرر و فلاکتی اولماز واولہ ماز . باندیرول هر یردہ فابریقہ آجیہ ق امکانتی حاضر لامغلہ ایشلرلکدن آغلایان پک چوق فقیرلری ، اصحاب سی وعلی سوسندیربر ، اقتصاداً اہمیتی درکار اولان توتون زراعتی رژینک محو ایلدیکی یرلرہ تکرار ادخال و مساعی زراعتی قیمتدار ایدر ، جزئی سرمایہ صاحبانرہ فابریقہ آجیق اقتدارینی بخش ایلر .

باندیرول اصولک قبولی - اندہ امریقادہ اولادینک کی تروستلرک وجود بولمسی رقاچ ملیوندن باشلاپہرق یوز الی ملیون لیرا رادہ سنہ سرمایہ عظیمہ مالک امریقا انیسانک بزددہ موجود اولمسیلہ ممکن اولہ ییلور . باندیرول اصولی دیون عمومیہ قبول ایتیور ، وایتز وانحصار اصولک لغوینسہدہ دایتلرہ وکیللری برطرفہ یراقیلہرق دول معظمہ موافقت ایلز دیہرک بعض ذوات هر نہ شکلدہ اولورسہ اولسون انحصار اصولی ترویجہ متایل بولنسی شیان استغرایدر .

دایتلرک حقوقی ذرہ چہ اخلاک دکل اسکینسندن دہا صاغلان برصورتدہ تماین اولونمق شرطیلہ مطالب عمومیہ بی تمیل ایدن وامال ملت شکلنی آان باندیرول اصولی بالکنز دایتلرہ وکیللرینہ قبول ایتدیہرہ بیلیمک قابل اولہ میور دیمک نہ عظیم رزیمت و غفالت سیاسیہ در ! اویلہ ایسہ دہا اول اون ملیون لیرای متجاوز آجیقلی بودجہ مزک مدافعہ سی صرہ سنہ معاهدات دولیہ مستند و تجارت و قع اصحابہ متعلق کمرک رسمنک تربیدینہ و تمعات و برکوسنک اجابندن استیفا سنہ منحصر تشبثات اقتصادیہ نک قرین موافقت اولقدہ بولندینک اوقشایان بر افادہ ایلہ مجلس مہمواندہ واقع ایضاحات و بیاناتہ ندیبہم :

حالادوشونیورم دہ بیاناتہ نہ مرتبدر ونہدہ بودجہ مزک اومہم آجیقلہ تصدیقتی وبالآخرہ ہیئت عمومیہدہ بالتکلیف بر یچق ایکی ملیون لیرا رادہ سنہ و مصارف غیر مشمریہ عائد ضمایم کیکہ نکدہ قبولی تماین مقصدینہ معطوفدر ، دیہ بیایورم . فقط اول بودجہ نک ہیئت عمومیہ سنک مذاکرہ سی صرہ سنہ کمرک رسمیلہ تمعات ویرکوسنہ عائد و تمانتسز سرمایہ ماییتی حازر تبشیراتلہ ، تانیاً توتون استلاکات رسمنہ تعلق ایدن و مطالب و تاثرات عمومیہ بی تمیل ایلایان آمال مات اوکندہ بالآخرہ در میان اولان بیاناتک قابل تالیف اولدینک تسلیم ایدہ جکدہ بر فرد تصور ایدہ میورم . م .

عالم اسلام

روسیہدہ مسلمانلر

و

روسیہ مشروطیتی

روسیہدہ مشروطیت وار ، دینیلور . روسیہدہ

برشیتك هيئت مجموعہء سی ذات ، بوحیثی اجزائی اعتباریہ تلقی صفتدر .

~~~~~

تراجم احوال

صحائف اسلامیه دن

آثار واحوال مشاهیر

--- یونس ---

بین الناس ، یونس امره . درویش یونس ، عاشق یونس نامریله مشهور اولان عارف و عاشق بالله در، که بولی ده دنیا به کیش ، ییلدیرم یازید زمانده ظهور ایشدر . شبنخاری طابند امره حضرتلری اولوب طریقتلری قادری در .

سیاح ، اولوب شوغالی آراسه ک

عبدالقادر کبی برار بولونماز

جدی محمددر اگر صورارسه ک

عبدالقادر کبی برار بولونماز

طرزنده کی مدحیه سیله غوث اعظم اندنمه اولان نسبت و سبطیت معنویه لرخی اظهار ایشلدر .

یونس امی در، یعنی ظاهرأ کیمه دن او قومامش ، درس آلامشدر ؛ فقط باینا مکتب توحید و عشقه تحصیلی ا کمال ایش ، علی الاعلا اولارق شهادتنامه سنی آلمش و برنجی اولارق چیشدر .

یونس هر مقامده کندینه خاص براسلوب لطیفده بلا تکلف سوبله دیکی ایات و اشعار ابله بیان حال و حقیقت ابله مشدر .

حیقم اربک دانه آنده بدم اوزوی

بوستان اسی قاقوب درنه برساق قوزوی

بیتله باشلایان واحوال مشایخ و درویشان ابله اطوار و منازل سیر و سلوک مبین اولان نمیده مشهورمی نیازی مصری طرزدن شرح و ابضاح ایشلدر . حضرت مصری انشای شرحده :

ایلاک ویردم چولمه صاروب بوماق ایتهمش

بچد بچد ایشلر کاسین آلمین بزنی

بیتنی قائلنک مقصدینه موافق برصورنده شرح ایدوب ایدمه دیکی خصوصنده اوزون مدت دوچار تردد اولدندن .

هودر ، هی ، هودکلدر . کذا صفتدن هر بری ، احدیت ذاتیه ده مستهلک اولوق اعتباریله یکدیگرینکده عینی در . مثلاً برچکیردکده ، هنوز حال غیبده اولان اغلجک دال ، بوداق ، یازراق و سائرده کی نوعی هم چکیردکک و همده یکدیگرینک عینی در . صفات ، ذاتده ظهور و تعین اعتباریله ده مستهلک اولورسه ، مشکلات آزالور . لکن صفات ظهور ابله معین اولورسه مشکل بنه اولکی بویکلکنی آلیور . جناب محی الدین کوره : صفاتک ظهور ابله تعینی ، برفرق علمیدن یعنی برفکر یتدن عبارتدر . دیمک که مستقل و آیری بر موجودیتی یوقدر . اونی ذاتدن تمیز ایدن شی ، برفرق علمیدن عبارتدر .

[زکای بشر ، بوتون افکارینه بر حقیقت ویرمه میال اولدینی ایچون کندی تجریداتی مادی و حقیقی برشی کی تلقی به میالدر . مثلاً بیاض آدم دیدیکی وقت ، بیاض صفتی بیاضلق شکندده آلاق برفکر مجرد میدان کثیرر . بیاضلق فکرینک موجودیتی ، بوجود ذهنی دن یعنی برفرق علمیدن عبارتدر . فی الحقیقه موجود اولان آدم اولوب بیاضلق دکلدر . زیرا که بیاضلق ده آدم لفظکک موجودیتده داخلدر .

ایشته بیانلنی ، مستقلاً بر موجودیت عد ایدنر ، اونک برفکر مجرد اولدینی تقدیر ایتمه یلدر که صفاتی ذاتدن آیری برشی عد ایشلدر] . جناب شیخک بالادکی دوغری فکری فیلسوف «تن» غریب برون و حله تفسیر ایدیور و دیورده که :

« برشی ، قبل التحیل ، ذاتدر . بعد التحیل صفتدر ! » بونک مناسی شودر که برشی ، جامعیت ذاتیه سی اعتباریله و بوجامعیتک تعیناتی نظر آلیمندینی تقدیرده ذاتدر . مثلاً آدم . بونک ، بحسب المعرفه بر صفحه سنی فرق علمی ابله نظرده آلیور و اونی جامعیتدن ، صفحات سائرده تجرید ایدرسه ک صفت اولور . یعنی

آرزولرمزک بزی تحریک ایتهمی قیلدن اولوب فاعلیت دکلدر . شوخالده ارسطویه کوره ذات باری ، تنزیه مطلقه منایر دوشن اوصافدن عاری در .

بوفکری قبول ایدرسه ک ، ذواته اوصافک زدن و نیچون کلدیکنی مسورمق ایجاب ایدر . ذواتدن ، ذات مطلقه نقل مثله ایدرسه ک مشکلات برقات دها جوغایر . اگر جناب حقک صفاتی ، ذاتک عینی و ذاتی کی ازلی دکله ، صفات و اسبابی حادث ابله ، عیبا کندیه بواوصاف و اسباب زدن اضافه ایدلیدی ؟ غایه وجود ، منهای افکار ، ذات باری در . کندندن اقدم برشی اولادینی ایچون اوکا دیگر بر موجودیتدن اضافه صفات امکانی یوقدر . صفاتی کندی ذاتی خلق و کندی کندینه اضافه ایدلیدی ، دیسه ک معاسر برسوز سوبله مش اولورز . زیرا ، خلق ایتک بر صفتدر ! اگر ذات حقه خلق ایتک صفتی وارسه ، بنه اولکی سؤال تکرر ایدر : خلق صفتی ، ذاتک عینی می در ؟ یاغیری می در ؟

ایشته کوریلور که ، آلدادیجی بر منطق سوبله ذاتی صفاتک غیری کورنلر ، صفاتک موجودیتی بر حقیقه ارجاعدن عاجز قایلرلر . معتزله دخی بوکر . یوده دوشمشدر .

ایلاک فقها ، صفاتی ذاتک غیری عد ایشلدر . قورقدقلری شی ابله کثرت معبود اثبات ایش اولوق ایدی . دیمک که « صفت » لفظکک منسای حکمیسی غلط بر خالده تلقی ایدلشدر .

حل مسئله شو نقطه دن باشلامالی : صفت دینلین کیفیتک ، وجود حقیقتی و ارمی در ؟

اوله آلاشیلور که ارسطو و معتزله ، اکثریت متکلمینه کوره صفات بر موجودیت مستقله صاحبی در . جناب محی الدین کوره ، جمیع صفات و اسباب ، ذات حقه استهلکی اعتباریله ذاتک عینی در ، هو ،

خفیه

مؤلفی : مترجمی
انتم غورکی رنار

چو جغه باقوردی . چو جغه ، اندیسنک ایکی چیفت کوزی وارکی کلوردی . حقیقی کوزلری کوچوک ، ثابت ، سنجایی رنگده و قیرمنی کوز قایاقلریله محاط ایدی . راسیویوف کوزلکسزدهاچیرکین ، بوروشوق کورونیوردی . اونده حدندن زیاده جانی بیقلش بر آدم حالی واردی .

--- سنی چوق دوکدیلرمی ؟

چو جوق یاواش سسله - اوت دیبه جواب ویردی . --- آرقاداشک می دوکدی ؟

چو جوق باشیله بر اشارت تصدیق یایدی . اقدیمی کوزلکلرخی دوزلدی و درداقلرخی ایصیره رق تکرار سوزه باشلادی .

--- شهرده ده دوکوشه سنی . سودن برچوق یومور جاقدر واردر . صاقین اوئلرک یانته یاقلاشمه !

--- پک ابی

--- اونلردن کندینی ابی صاقین ، اونلر حویسز و چاقیندرلر . شونی بیل که بن سکا هیچ فنا برشی اوکرده میچکم . بندن قورقه . بن ابی بر آدم اولدینم ایچون بنی سومکلکک اقتضا ایدر . بنی سودرسه ک چوق مسعود اولورسک ، آکلادگی ؟

--- اوت . سزی سودچکم .

اختیارک چهره سی ایلاک افاده سنی آلدی . آیاغه قاقشهرق «نموزی» الی ملوتدی وادنی دکانک نهایتیه کوتوردک :

--- باقی نمایه جقسک اوکسوز بوکتابلری کورنیورمیسک اونلرک هر برسنده برسنه ک تاریخی و برسنده اون ایکی کتاب واردر . اونلری تنظیم ایت ناصل پایه جقسک باقم ؟

«نموزی» دوشوندی مخزناته جواب ویردی . --- بیایورم !

--- پک اعلا سکا برشی سوبله میچکم ، مادامکه مکتبه کیتک . . . اوخالده کندک آرا بول . . . آرا . . .

اختیارک قوری صداسی چالیشمق آرزوسبله تیرمه بن «نموزی» ایچون برنازانه تشویق اولدی ، چو جوق حتی عوجه سندن افتراقندن متولد بانی بیله اونوتدی .

کوز یاشلارخی ضبط ایتک چالیشهرق سریر و کورولتوسز حرکتلرله کتاب بیینلرخی دوزلتمک باشلادی ؛ بر کتاب دوشدکجه تیرمه یرک آرقه سینه باقوردی . اختیار ماسه ک اوکندده یازی یازیور ، قامی خفیف برصدا چیقاریوردی . دکانک اوکندن سریر خطو دلرله انسنلر کیچور ، بنی نه سایه آقاقلر لایق قطع کورونوب غیب اولیوردی ، کولکلر دکانک ایچنه دوشهرک صیجراشیورلردی . «نموزی» ک کوزلردن آهسته آهسته کوز یاشلری آققه باشلادی .

چو جوق بردن اورکدی توزلی پارماقلرینک عجول حرکتلریله بویاشلری سیلیدی قلمبنده مظم برخشیتله